

Asia: VN/23894/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi tuloverolain 119 ja 124 §:n muuttamisesta sekä rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain 7 ja 15 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Mikro- ja yksinyrittäjät ry (MYRY) kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Esitysluonnoksen mukaan sen tavoitteena on parantaa yritysten toimintaedellytyksiä sekä tukea investointien kasvua ja yrittäjyyttä. Mikro- ja yksinyrittäjät pitää itse tavoitteita sinänsä kannatettavina ja nykyisessä taloudellisessa tilanteessa tärkeinä, kun yrityksiä lopettaa jopa enemmän kuin uusia syntyy.

Suomessa yrityksistä yli 95 prosenttia on mikroyrityksiä ja yksinyrittäjien osuus on peräti 70 prosenttia. Yritykset syntyvät lähes yksinomaan pieninä ja kasvavat vähitellen. Yhteisöveron alennus vaikuttaa kuitenkin vasta siinä vaiheessa, kun yritys alkaa tuottaa voittoa.

Kuten esitysluonnoksessakin on todettu, vuosina 2012–2014 toteutetut yhteisöveron yhteensä kuuden prosenttiyksikön alennukset eivät lisänneet alle 2,5 miljoonan euron liikevaihdon yritysten keskimääräisiä investointeja.

Esitysluonnoksessa on myös todettu, että suurten yritysten osuus maksettavaksi määrätystä yhteisöverosta on 57 prosenttia, mutta maksajien lukumäärästä vain noin kolme prosenttia. Kun yhteisöveron alennuksen arvioidaan pienentävän veron vuosittaista tuottoa noin 832 miljoonaa euroa, voidaan siitä laskea jäävän noin 474 miljoonaa euroa näiden suurten yritysten maksaman veron vähennykseksi. Tämä havainnollistaa sitä, että merkittävä osa yhteisöverokannan alentamisen euromääräisestä hyödystä kohdistuu jo valmiiksi suuriin ja voitollisiin yrityksiin.

Verokannan alentaminen ei kuitenkaan paranna mikroyritysten kykyä tehdä investointeja. Verohallinnon julkaisemien tietojen mukaan aktiivisesti toimivista yhteisöistä hieman yli puolet teki positiivisen tuloksen vuonna 2024. Keskimääräinen positiivinen tulos oli noin 233 000 euroa, mutta mediaani ainoastaan 11 794 euroa. On selvää, että näillä tulostasoilla verokannan alennukselle asetetut tavoitteet eivät suurimmalla osalla yrityksistä toteudu.

Mielestämme esityksessä tulisi avata paremmin verokannan vaikutuksia erikokoisiin yrityksiin sekä huomioida yrityskentän rakenteelliset erot. Mikroyritysten merkityksen sivuuttava yrityspolitiikka on myös ristiriidassa Euroopan unionin tavoitteiden kanssa, joissa korostetaan mikroyritysten merkitystä kasvun, innovaatioiden ja työllisyyden kannalta.

Hallitusohjelmaankin on kirjattu yrittäjyyden edellytysten vahvistaminen, mutta erityisesti alle 10 hengen mikroyritysten kasvua ja investointeja rajoittavat enimmäkseen muut tekijät kuin yhteisöverokanta. Mikroyritysten kasvun ja investointien näkökulmasta yhteisöverokannan alentamista vaikuttavampia toimia voisivat olla esimerkiksi kohtuuhintaisen rahoituksen saatavuuden parantaminen, hallinnollisen taakan merkittävä keventäminen sekä yritystoiminnan alkuvaiheen riskien vähentäminen.

Mikäli yrittäjyyttä ja varsinkin sen aloittamista halutaan aidosti tukea, tarvitaan myös uudenlaista ajattelua, kannusteita ja rajoitusten purkamista. Sama koskee pienissä yrityksissä olevan suuren kasvupotentiaalin hyödyntämistä.

Tappioiden vähennysajan pidentäminen:

Esitysluonnoksen mukaan verotuksessa vahvistettuja tappioita vanhenee vuosittain noin miljardin euron verran, josta noin puolet voisi tulla vähennettäväksi pidemmällä vähennysajalla. Mikro- ja yksinyrittäjät kannattaa tappioiden vähennysajan pidentämistä. On erittäin tärkeää, että yritystoiminnassa kertyneet tappiot saadaan vähennettyä myöhemmin toiminnasta kertyvistä voitoista.

Esitysluonnoksessa on todettu, että liiketaloudellisesta näkökulmasta tappioiden täysimääräinen vähentäminen olisi perusteltua, koska silloin yrityksen totaalikauden verotettava tulos muodostuu taloudellisessa mielessä oikeaksi ja yritys saa toiminta-aikansa kuluessa vähennettyä kaikki sen tuloon kohdistuvat tulonhankkimisesta aiheutuneet menot. Tällöin myös yrityksen elinkaaren mittainen veronmaksurasitus perustuu sen toteutuneeseen nettotulokseen.

Yrityksen elinkaaren mittainen verorasitus ei kuitenkaan perustu toteutuneeseen nettotulokseen silloin, kun aiemmin voitollinen toiminta kääntyy tappiolliseksi ja yrityksen toiminta lopetetaan

tappiollisena. Tällöin viimeisten verovuosien tappiot jäävät vähentämättä. Yrityksen koko elinkaaren nettotulokseen perustuva verotus voisi näissä tilanteissa toteutua vain, mikäli myöhempiä tappioita vähennettäisiin aikaisempien verovuosien voitoista ja maksettua veroa palautettaisiin.

Esitysluonnoksen mukaan tappioiden vähennysajan pidentäminen ei koskisi luonnollisia henkilöitä. Perusteeksi tälle on esitetty se, että kymmenen vuoden vähennysaika ei juuri rajoita elinkeinotoiminnan tappioiden vähentämistä ja lisäksi elinkeinotoiminnan tappioita voi vähentää pääomatuloista.

Mikro- ja yksinyrittäjät katsoo, että verovelvollisten yhdenvertaisen kohtelun vuoksi myös luonnollisten henkilöiden elinkeinotoiminnan tappioiden vähennysaikaa tulisi pidentää. Vaikka tapauksia ei olisikaan runsaasti, niin yksittäistapauksissa tappioiden vanhentumisella voi olla erittäin suuri merkitys nimenomaan luonnollisille henkilöille.

Lisäksi TVL 59 § sekä 119 § 1 ja 3 momenttien mukaan elinkeinotoiminnan tappiota voi vähentää pääomatuloista vain tappiovuonna, ellei elinkeinotoimintaa lopeteta. Yksittäinen iso elinkeinotoiminnan tappio voi siten jäädä ainakin osittain vähentämättä, jos tappiovuonna ei ole pääomatuloja eikä tulevana vuosinakaan kerry voittoa riittävästi. Tappion vähentämisaajan pidentäminen helpottaisi näissä tilanteissa elinkeinotoiminnan jatkamista.

Elinkeinotoiminnan päättymissyynä on usein kannattamattomuus, jolloin viimeisinä vuosina kertyy tappioita. Kannattamattoman elinkeinotoiminnan päättyessä luonnollisella henkilöllä ei useinkaan ole myöskään pääomatuloja, joista tappioita voisi vähentää, eikä pääomatuloja kerry välttämättä myöhemminkään. Tämäkin puoltaa tappioiden vähennysajan pidentämistä myös luonnollisten henkilöiden kohdalla.

Muita huomioita:

Kuten esitysluonnoksessa on todettu, yhteisöverokannan alentaminen suosii yhteisömuodossa harjoitettavaa toimintaa muihin elinkeinotoiminnan harjoittamisen muotoihin verrattuna.

Kun yhteisöverokantaa viimeksi vuonna 2014 alennettiin, otettiin sen kompensoimiseksi vuoden 2017 alusta käyttöön viiden prosenttiyksikön yrittäjävähennys (HE 176/2016 vp). Nyt hallituksen kehysriihessä päätettiin nostaa yrittäjävähennystä vain puolella prosenttiyksiköllä. Mikro- ja yksinyrittäjät ry:n mielestä yrittäjävähennystä pitäisi korottaa enemmän, jotta yhteisöveron alennus ei tarpeettomasti suosisi yhteisömuodossa harjoitettavaa toimintaa.

Hanén Liisa
Mikro- ja yksinyrittäjät ry